

Summary

The present issue opens with reviews of recent productions. András Csont, Tamás Tarján, Tamás Koltai, Dezső Kovács, László Zappe, Vera Kérchy, Judit Csáki, Judit Szántó, Réka Hegyi and László Zappe once more share with the reader their impressions of Heinrich von Kleist's *The Schuffenstein Family* (Katona József Theatre), Atila Bartis's *My Mother Cleopatra* (Studio of the National Theatre), Zsigmond Móricz's *A Feast of the Gentry* (Zalaegerszeg), Shakespeare's *Romeo and Juliet* (by the Tamási Áron Theatre of Sepsiszentgyörgy/Sfintul Gheorghe, Rumania and at Pécs), Sarah Kane's *Phaedra's Love* (the Point Workshop), three performances of *Cabaret*, by Joe Masteroff, John Kane and Fred Ebb (at the Theatre University, at Kaposvár and at the Budapest Operetta Theatre), Yevgeni Shvartz's *The Dragon* (Studio of the Madách Theatre) and three performances of Carlo Goldoni's *The Comic Theatre* (at the Kolozsvár/Cluj Hungarian State Theatre, Rumania, at the Studio of the Madách Theatre and at Veszprém).

New dance programmes were seen by Csaba Kutszegi (*Peasant Decameron* by the Duna Art Company as well as *Gypsy Courage* and *Dracula* by the Budapest Dance Ensemble), by Andrea Tompa (*Revanche* by ExperiDance at the National Theatre) and by Katalin Lőrinc (Tchaikovsky's *The Nutcracker* by the Pécs Ballet).

In commemoration of the 100th birth anniversary of Antal Németh, Tamás Gajdó presents some hitherto unpublished letters of the correspondence between the one-time managing director of the Budapest National Theatre and the great actress Emilia Márkus.

We publish a contribution by critic Balázs Urbán to the debate we launched on the problems of present-day theatre criticism in Hungary.

Two guest productions were to be seen recently in Budapest. András Nagy reviews *The Seasons*, a play by Kristijonas Donelaitis produced by the Meno Fortas Theatre of Vilnius, while Tamás Halász introduces *Once Upon a Time*, presented by Derevo, a Russian company now operating in Dresden.

The issue closes with an obituary devoted to Gábor Mádi Szabó (1922–2003), a great actor recently deceased.

Playtext of the month is *Romeo and Juliet*, a new adaptation by Ádám Nádasy of Shakespeare's tragedy.

FELHÍVÁS! Kérem a Pályázatát vagy kinevezés? című írás szerzőjét, hogy vegye fel velem a kapcsolatot a koltai@gyorsposta.hu e-mail címen. Koltai Tamás

a jelenetbe: hatalmas, világító szemű ördögfej-fedezékben forgat mindenféle kallantýukat, mint a Totó kutya által lebuktatott, a függöny rejtékében ügyködő Oz. A szín szélén a Lányt látjuk üvegkoporsóban, ahonnan lovagja szabadítja ki. A jelenet alatt a Derevo előadásaira jellemző, fülsiketítő robaj, metálzene és robbanások hallhatók: tombol a hang- és a pirotechnika.

Nincs Derevo-előadás közönségbevonás nélkül: a Gonosz a publikum sorai közé menekül. Üldözői követik: a nézőteret reflektorok pásztázzák. A kergetőzés közben mindenki üldöz mindenkít. A vad jelenet nem mentes a durvaságtól sem: a színészek felrángatják ülőhelyükről, és pajzsnak használják a nézőket, átmásznak rajtuk, sőt egyikük (a társulatvezető) egy, a közelemben ülő hölgy (gondolom, kolléga) kezéből durván kitépi annak jegyzeteit: kicsit dulakodnak, Adasinszkij az erősebb persze, szállnak a papírok a félhomályban. Tanulságos. A kemény jeleneteket az egyre fáradó, nyúlóssá váló, patetikus epizódokkal dúsitott előadás giccser fináléja ellenpontosza: slágerzene szól, és a magasból tűzijáték csillámló függönye hull alá (*Divina Commedia* című előadásuk végén például nem állották a Queen együttes *The show must go on* című világslágerét nyomni, miközben szélgépek kavartak a színpadon konfettesőt). A sűrű gépi füstben derékig álló színészek pezsőt bontanak, koccintanak, de – utolsó fricskaként – a közönségre fröcskölnek, lötytyintik az italt.

Az *Egyszer volt...* fanyar humorú, felnőtteknek szánt, pajzán és vásári mesejáték: nyomasztó és játékos, mint a társulat előadásai általában. Másfél óras tartama során követ-hetetlen bőségben lálalt, ámulatba ejtő színművészeti-mozgásművészeti csodák és olcsó üresjáratok követik egymást szeszélyes rendben. A Derevo a hazai közönség által oly fájdalmasan hézagosan ismert, a nyolcvanas–kilencvenes években indult, az elmúlt század roppant súlyú művészi örökségére építkező oroszországi kísérleti színházi vonal zászlóshajója, amely szerencsénkre – szinte egyedülálló módon – viszonylag rendszeresen lép fel Magyarországon. A keveset, amit e körből ismerünk, nagyrészt a Theater és az IMMT jó szemű, elhivatott szervezőinek köszönhetjük. Külföldi fesztiválélményeim alapján bátran állíthatom: szegyenletes, mennyire nem tudunk semmit arról, mi zajlik az egykori keleti blokk országainak színházi és táncműhelyeiben. Az átalakult, immár nevében is nemzetközi Merlin Színház egyik első vendégjátéka fontos lépés egy helyes irányba: a „sztárrá lett”, immár kényelmes körülmények közt működő és korábbi hazai partnerei által mostanra megfizethetetlené vált Derevót hívni, látni kell. Akárcsak Lengyelország, a Baltikum, Csehország, Szerbia és persze Oroszország egy-két kivételtől eltekintve csak szerencsés kevesek által ismert, kiemelkedő fontosságú társulatait, amelyek a tőlünk (és tőlük) távolabbra eső, kultúrafinanszírozás tekintetében (is) boldogabb országokban bizony rendszeresen fellépnek, s a rangos fesztiválok díjesőben részesülnek.

„A színház művésze nem lehet meg sikerélmény nélkül.
A sikert állandósítani kell.”

(Latinovits Zoltán)

**Minden
kezuredre**
SZÜKSÉGED VOLT!

A Sűgó Csiga Díj szavazás alapján
Magyarország legnépszerűbb
színésze 2002-ben:

Vári Éva

További díjazottak:

Alföldi Róbert, Bozsó Péter,

Debreczeny Csaba,

Gyuriska János, Kamarás

Iván, Kolovratnik Krisztián,

László Zsolt, Mácsai Pál,

Nagy Ervin, Oroszlán Szonja,

Pápai Erika

Gratulálunk a díjazottaknak és
köszönjük a szavazatokat!

Sűgó

